

esőember

Az AOSZ jogásza beszél
az eredményekről

Mikroadományokból
újított fel szobát
a MAACRAFT

Fejlesztések az Egri
Szalaparti EGYMI
és Kollégiumban

Új útmutató
az együttnevelés
támogatásához

„Április 2. – a nap, amikor a szívünk is kékbe öltözik”

Tartalom

A címlapon Komka Péter felvétele látható.

Autizmus nap	3
Sikertörténetek a jogsegély mögött	4
Harmónia és boldog gyerekek a Bibiána Alapítvány Autisták Általános Iskolájában	5
Komplex gyógypedagógiai tevékenységrendszer megvalósítása	6
Mikroadományokból gyűjtött pénzt Kristóf szobájára a MAACRAFT	8
A művészet szabadsága	9
Változatos történetek, hasonló nézőpontok	11
Autista érdekvédelem: Semmit rólunk nélkülünk!	13
Új útmutató az együttnevelés támogatásához	14
„Rengeteg értelmetlen dolgot írnak az autizmusról a médiában”	16
Újabb mérföldkő: megérkezett az autista Barbie, aki nagyon is szerethető	17
Tények és tévhitek az autizmussal kapcsolatban	18

Minden év április 2-án, az Autizmus Világnapján nem csupán egy dátumra ébrednek. Egy pillanatra megállok, csendbe burkolózom, és újra átérzem mindazt, amit ez a nap jelképez számomra, nekünk és mindazoknak, akik másként élik meg a világot.

Számomra ez a nap személyes – mert emberekre emlékeztet, akiket szeretek. A legjobb barátnőm kisfiára, aki mindig finomabb rezdüléseket érzékel, mint bárki más a családban. Egyik barátomra, aki csöndben figyel a világot, és olyan részleteket vesz észre, amiket mi, „neurotipikus” emberek, gyakran elsiklunk. És azokra az olvasókra, akik néhány sorban osztották meg velünk, milyenek élik meg az autizmussal való együttélést – néha nehézségekkel, néha pedig olyan szépséges pillanatokkal, amelyek megmutatják, mennyire sokszínű és értékes ez a közösség.

Az Autizmus Világnapja nem valami távoli, absztrakt esemény – ez egy meghívás. Arra, hogy meglássuk: az autizmus nem betegség, hanem egy másfajta idegrendszeri fejlődés – egy sajátos, egyedi szemléletmód, amely gyakran eltér a többségi normától, de semmiképp sem kevesebb annál. Ez a nap az elfogadásról, a tiszteletről és a valódi párbeszédről szól, nem csupán a kék ruhák vagy kivilágított épületek miatt.

Tudom, milyen az, amikor valaki csendben küzd a meg nem értéssel. A társadalom sokszor azt várja, hogy mindenki „ugyanúgy” legyen – ugyanúgy nézzen, beszéljen, viselkedjen. De az autista emberek nap mint nap megmutatják: a világ nem csak egyféleképpen értékelhető és élhető meg. És amikor mi, a közösség, nem értjük ezt meg, akkor a sérülékenység is láthatatlan marad, a különbség pedig félreértéssé, sőt néha félelemmé változik.

Ezen a napon nem csak láthatóságra van szükség – arra, hogy beszéljünk az autizmusról. Ennél sokkal többre van szükség: mély figyelemre, valódi meghallgatásra és aktív cselekvésre. Arról, hogy az iskolák befogadóbbak legyenek, hogy a munka világába való belépés ne legyen akadály mindenki számára, hogy az egészségügyi és szociális rendszerek ne csak a „problémát” lássák, hanem az embert is. Mert az autista személyek is álmodnak, szeretnek, alkotnak, tanulnak és hozzájárulnak a közösséghez – csak sokszor más úton, más formában.

Nekem az Autizmus Világnapja személyes azért is, mert emlékeztet arra, hogy szeretni és elfogadni nem feltétlenül könnyű. Olyan szeretet ez, amely türelmet igényel, amely kérdez, meghallgat, nem ítél. Olyan elfogadás, amely felismeri az értéket minden emberben, legyen az akár csendes, akár hangos; szerény vagy épp ragyogó. És amikor április 2-án kékbe borul a város – legyen az a Parlament kupolája, egy iskola ablaka, vagy egyszerűen egy kék póló az utcán – akkor én nem csak „színt” látok. Én szívet látok, amely nyitottabb mások felé.

Beszterczey Judit

ESŐEMBER

Az Autisták Országos Szövetségének (AOSZ) lapja

Megjelenik negyedévente

Felelős kiadó: az AOSZ elnöke

A szerkesztőség elérhető az AOSZ címén: 1053 Bp., Fejér György u. 10.

Telefonok: (+36 1) 354 1073; (+36 20) 401 5126

Viberen és WhatsAppon: (+36 20) 401 5126 • info@esoember.hu • www.aosz.hu

Ára: 700 Ft, évi előfizetés: 2800 Ft

Felelős szerkesztő: Beszterczey Judit • beszterczeyjudit@gmail.com

A lap cikkei nem minden esetben tükrözik a szerkesztőség véleményét.

Tördelés: Tábori Tamara

Nyomdai munkálatok: PrintPix Nyomda és Grafikai Stúdió

ISSN 1416-5325

A lap megjelenését a Belügyminisztérium támogatja.

BELÜGYMINISZTERIUM

Autizmus nap

Mit gondolok róla?

2008. óta április 2-a az „Autism Awareness Day”, magyarul az Autizmus Világnapja, melyet az ENSZ 2007-ben jelölt ki az autizmussal érintett egyének emberi jogai és szabadsága kiteljesedésének elősegítésére, annak érdekében, hogy biztosítsa a társadalomban való egyenlő esélyekkel való részvételüket.

Jogosan merülhet fel a kérdés, hogy az azóta eltelt időszakban milyen mértékben sikerült megvalósítani a kijelölt célokat; hol tart most az autizmussal érintett személyek társadalmi „emancipációja”, társadalmi egyenlősítése?

Társadalmi szervezetek sokasága, nemzetközi, országos és helyi szinten foglalkozik valamilyen összefüggésben ezekkel a célokkal, ki-ki a maga részét vállalva. Sokan gyakorlati segítségnyújtásban érdekeltek, hiszen az azonnali, itt és most megoldandó kérdések azok, amelyeken segíteni tudnak. Ilyen pl. a családok, egyének mindennapi problémáikban való támogatása, segítése: oktatás, önálló vagy támogatott életvitel, támogatott munkahely vagy munkahelyi támogatás, és van, hogy a mindennapi lét ügyes-bajos dolgaiban is rendszeres vagy egyszeri segítséget kapnak az érintettek, ideértve az autisztikus embereket és családjukat, szűkebb és tágabb társadalmi kapcsolataikat.

Vannak szervezetek, amelyek az érdekvédelemre, a szabályozási környezetre, társadalmi célokra fókuszálnak. Bizony, jelentős változás volt az elmúlt másfél-két évtizedben, hogy maguk az érintett személyek is egyre nagyobb részt vállaltak ebben. Magyarországon számos civil szerveződés indult el főként ezen célokat szem előtt tartva, többük formálisan is valamilyen civil szervezet égisze alatt, mint amilyenek például az alapítványok és egyesületek. Az igazán öröndetes szerintem, hogy szép számmal vannak maguk az érintett személyek által létrehozott és vezetett szerveződések is, amelyek – jellemzően – a közösségi médiában vagy internetes fórumokon kialakult közösségekből fejlődtek ki, magasabb szintre emelve a koordinációt a közös célok elérése érdekében.

Látok egy sajátos kettősséget, amely az Autizmus Világnapja kapcsán is megmutatkozik. Ezen a világnapon az első években döntő részben azok a szervezetek, valamint az általuk pártfogolt egyének és családtagjaik vettek részt, akik jellemzően az autizmus spektrum erősebben érintett oldalához voltak köthetők. Azokhoz,

akik több támogatást igényeltek, jobban támaszkodtak a társadalmi ellátórendszerre, intézményrendszerre. Az utóbbi időben azonban részben a diagnosztikai rendszerek fejlődése, a diagnózissal rendelkezők felnőtt korcsoportokra való mind nagyobb arányú kiterjedése, részben a társadalom tudatossági szintjének emelkedése okán egyre nagyobb mértékű lett az érdeklődés a világnap iránt.

Időközben azonban kialakult az érintettek ez utóbbi körében az a képzet, hogy ezeken a világnapi eseményeken, autizmus „sétákon” inkább a hagyományos értelemben vett „szülői” szervezetek (azaz az erősebben érintettek) részvétele valósul meg, és így azokon az autizmussal erősebben érintettek számaránya dominál, valamint a hozzájuk köthető társadalmi szervezeteké és a családtagoké.

Ugyanakkor, mint ahogy az ENSZ rövid definíciója is mutatja, a spektrum teljes egészére tekintettel szeretnénk előmozdítani a társadalmi egyenlősítést, a jogok érvényesülésének és a személyek szabadságának ügyét. Ez azt is jelenti, hogy egy-egy olyan, a közösségeket kiállításra sarkalló alkalmon, mint amilyen az Autizmus Világnapja, egyaránt fontos lenne, hogy az autizmussal erősebben és kevésbé érintett egyének, valamint – analóg módon – az erősebb érintettségű csoportokat támogató, valamint az inkább a kevésbé érintett egyének sorait maguk között tudó saját alapítású, azaz nem „szülői” szervezetek egyaránt képviseltessék magukat, megjelenítve egyrészt az autizmus spektrumot a társadalom szélesebb rétegei számára, elmagyarázva számukra, mit is jelent ez, és hogy miért olyan sokféle az autizmussal élő emberek sokasága.

Bízom benne, hogy az empatisz gondolkodás elő fogja segíteni egymás jobb megértését, és a különféle gyökerű és profilú társadalmi szervezetek, együtt az érintett személyekkel, családtagokkal, tágabb értelemben az autisztikus (autizmussal élő) személyek társadalmi környezetével, együtt fog tudni segíteni a társadalmi elfogadottságon, egyre többet megvalósítva az Autizmus Világnaphoz kapcsolódó társadalmi célokból.

– johnny –

EGY VILÁGNAP TÖRTÉNETE

Az ENSZ Közgyűlése 2007-ben, a 62/139-es határozattal április 2-át az Autizmus Világnapjává nyilvánította. A kezdeményezés célja, hogy világszerte ráirányítsa a figyelmet az autizmusra, amely emberek tízmillióit érinti, és hogy erősítse az elfogadást, valamint az érintettek jogainak védelmét. Magyarországon az Autisták Országos Szövetsége és tagszervezetei képviselik az autista emberek és családjaik érdekeit. A világnaphoz kapcsolódva évről évre számos figyelemfelhívó program valósul meg, köztük a „kékbe borulás” akció. Idén április 2-án a Széchenyi Lánchíd kap kék megvilágítást, az elfogadás és az összefogás jelképeként.

Sikertörténetek a jogsegély mögött

Interjú dr. Kálozi Mirjammal, az AOSZ jogászával

Az autista emberek és családjaik számára a fogyatékosági támogatás egy fontos esélykiegyenlítő pénzügyi ellátás a hozzá kapcsolódó utazási kedvezménnyel. Az elmúlt időszakban rengeteg megkeresés érkezik az AOSZ jogsegélyszolgálatához e tárgyban és több ügyben is pernyertesek lettek az érintettek. A tapasztalatokról és a leggyakoribb jogi akadályokról dr. Kálozi Mirjam ügyvédet, az AOSZ jogsegélyszolgálatának vezetőjét kérdeztük.

Milyen ügyekkel fordulnak Önökhöz mostanában a legtöbben?

A jogsegélyszolgálat munkájának nagy szeletét a fogyatékosági támogatással kapcsolatos ügyek teszik ki. Tipikusan arról van szó, hogy az érintett autista személy kérelmét a hatóság elutasítja, és ebben kérnek segítséget a jogorvoslathoz. Az utóbbi időben több olyan perünk is volt, amely sikerrel zárult, és ezek valódi sikertörténetek: nemcsak jogi értelemben, hanem az érintettek életminősége szempontjából is.

Mi a leggyakoribb oka az elutasításnak?

Az egyik központi kérdés az úgynevezett autonómiafelmérés. A fogyatékosági támogatás megállapításához szükséges egy olyan vizsgálat, amely az egyén önállósági szintjét méri fel. Ilyen például a Vineland-típusú felmérés, amelyet Magyarországon elsősorban az Autizmus Alapítvány készít, illetve néhány magánegészségügyi szolgáltató is elvégzi. Ez a teszt azt mutatja meg, hogy az érintett személy a hétköznapi életben mennyi segítségre szorul – például az önkiszolgálás, házimunka, kommunikáció, közösségi életvitel, megküzdési stratégiák stb. területén. Fontos hangsúlyozni: az autizmus súlyossága nem az IQ-értéktől függ. Lehet egy autista személynek átlagos vagy akár kiemelkedő intelligenciája, miközben a mindennapi életben jelentős támogatásra szorul.

Hol csúszik el a rendszer?

Több ponton is. Egyrészt maga az autonómiafelmérés országos szinten és széles körben nem hozzáférhető. Sokan nem is tudják, hogy szükséges a támogatás igényléséhez, vagy nem jutnak hozzá időben. Másrészt előfordul, hogy a hatóság figyelmen kívül hagyja, vagy minden indoklás nélkül „felülbírálja” a teszt eredményét. Ha például a

teszteredmény közép súlyos állapotot rögzít, de az érintett személy a hatósági szakértői vizsgálat során látszólag átlagosnak tűnik – autizmus-specifikus szakértelem hiányában – a szakértő nem minősíti őt „súlyosan fogyatékosnak” és kérelme elutasításra kerül. Gyakori az is, hogy a háziorvos az általa kitöltendő beutalón a „pervazív fejlődési zavar” helyett „értelmi fogyatékoságot” jelöl meg, s az igényt elbíráló hatóság ezért az IQ szintet vizsgálva utasítja el az autista igénylő kérelmét.

Milyen jogorvoslati lehetőségek vannak?

Jelenleg az elutasító határozattal szemben bírósághoz kell fordulni. Korábban volt másodfokú közigazgatási eljárás, ma azonban már csak keresetlevéllel támadható az elutasító döntés. Ez sok érintettet elbizonytalanít, hiszen a keresetlevélnek szigorú formai és tartalmi követelményei vannak, felmerülhet perköltség is, és az sem egyértelmű, hogy a helytelen szakértői vélemény miatt támadható-e a döntés. Ebben nyújt segítséget a jogsegély: megírjuk a keresetlevelet, segítünk az iratok értelmezésében, a beadványok elkészítésében, de a pert maga az ügyfél viszi. Ez a háttértámogatás mégis sokszor kellően hatékony. A tapasztalat azt mutatja, hogy az ekként támogatott ügyekben jó eséllyel lehet sikert elérni.

Mit üzen azoknak, akik most hasonló helyzetben vannak?

Azt, hogy érdemes segítséget kérni. Sokszor az elutasítás nem az állapot „enyheségét” jelenti, hanem adminisztratív, szakmai vagy értelmezési problémát. Ha a szükséges vizsgálati eredmények rendelkezésre állnak, és a bíróság előtt megfelelően meg van indokolva a kereset, reális esély van a sikerre. Ugyanakkor az autonómiafelmérés országos elérhetővé tétele továbbra is komoly érdekvédelmi kihívás, amelynek megoldásán az AOSZ elkötelezetten dolgozik, de amíg a rendszer nem változik, addig a jogorvoslat marad a leghatékonyabb eszköz. A pernyertes ügyek azt mutatják: a kitartó jogi munka eredményt hozhat. És minden egyes siker mögött egy olyan autista ember áll, aki végre megkapja azt a támogatást, amely a mindennapi életét kicsit könnyebbé teszi.

Harmónia és boldog gyerekek a Bibiána Alapítvány Autisták Általános Iskolájában

Az intézményeink közötti együttműködés keretében 2025 őszén jutottam el a Tiszaigaron működő iskolába, és azonnal arra gondoltam, hogy ezt a jó gyakorlatot érdemes lenne szélesebb körben is megismertetni. A 2021 óta működő családi kis intézmény ötlete és szakmai koncepciója egy rendkívül elkötelezett, a közösségért jelentős áldozatot vállaló házaspár érdeme. A Kékessy család koncepciója ötvözi a környezettudatos, természetközeli szemléletet és a művészetekben rejlő lehetőségeket az autizmus-specifikus módszertannal.

A kezdeményezés mozgatórugója volt, hogy az alapítók megismertek egy olyan családot, akik tanácsstancok voltak azzal kapcsolatban, hogy hová is járhatna iskolába autista gyerekük. Ez a gyerek is azok közé tartozott az autizmus spektrumán, akik képesek a többségi iskolai tananyagot elsajátítani, de egy olyan iskolai környezetben, mely nem tudja biztosítani az autizmus-szemponthú akadálymentesítést, gyakran szenvedést, kudarcot élnek át. Egy másik kockázat, hogy a többségi iskolákban elmaradhat az autizmus-specifikus tartalmak szisztematikus tanulása – mint például a mentalizáció fejlesztése, a rugalmas problémamegoldó stratégiák tanulása, a felnőttkori önállóság és autonómia megalapozása. A Bibiána Alapítvány iskolájában a szakszerű és egyéni oktatást minden gyerek megkapja.

A régióban korábban nem volt ilyen típusú szolgáltatás, így a szülők nagy örömmel és megnyugvással iratták be gyerekeiket.

Az iskola minden szempontból ideális színhelyen működik. Ebben a tanévben 13 fő jóképességű, beszélő tanulót látnak el itt. A tanulók zömmel képesek követni a többségi iskolákra vonatkozó tantervet, és az általános iskola befejezése után várhatóan képesek lesznek szakmatanulásra, középfokú intézménybe való integrációra.

A hatalmas, gyönyörű kert és az épület kialakítása egyaránt a természet tisztelőt és a fenntartható, környezettudatos nevelésre való törekvést sugallja. A játszótér, a bútorzat, a taneszközök a lehető legjobb minőségűek, esztétikusak, jól variálhatók, használatuk teljes mértékben személyre szabható. A gyerekeket rengeteg természetes anyagvesz körül, melyekből az aktuális évszaknak megfelelően alkotnak is. A jeles napok, közös ünnepek mellett a születés- és névnapok megünneplése is fontos. Ezek az ünnepek nagymértékben elősegítik a

társas megértés és együttműködés fejlődését. A szakemberellátottság is példaértékű, a tanuló-pedagógus arány lehetővé teszi a folyamatos személyes figyelmet, teljes odafordulást. A fő állású szakembereken kívül autizmus spektrum pedagógiája szakirányt végzett gyógypedagógus és logopédus is elérhető.

A munkatársak rendkívül elkötelezettek, szívvel-lélekkel dolgoznak, a munka mellett többen felsőoktatásban is tanulnak, további diplomákat szereznek. A tevékenységek szervezése a tanulók egyéni szükségleteihez igazodik, a 45 perces tanórák rigid követése helyett a természetes életritmus, testi-lelki egészség támogatása dominál. Az autizmus-specifikus módszerek közül a következőket alkalmazzák az intézményben: pozitív és világos kommunikációs stílus, látványból jól érthető, funkcionális terek, vizuális napirendek és más vizuális segítség, strukturált önálló feladatok rendszere (dobozos feladatok), napló, time-timer, szenzoros túlterhelődés elleni védelem. Nagy hangsúlyt kap a felnőttkori önállóság és autonómia megalapozása. A napos rendszer minden gyerek számára lehetővé teszi a háztartásban szükséges folyamatok begyakorlását, valamint a kerti munkák is kiváló lehetőséget jelentenek a gyerekek számára, hogy megtanulják a munka örömeit és értékét.

Látogatásom során a gyerekek éppen Márton napra készültek, a témához kapcsolódó dalok, szokások átszőtték az időszak tananyagát. A testi-lelki fejlődés szempontjából egyaránt ideális, holisztikus szemléletű intézményt ismertem meg. Egészen megindító és inspiráló, hogy mennyire boldogok és szorongásmentesek az ide járó gyerekek. Bízunk a környezetükben, vidámak, kiegyensúlyozottak, kommunikatívak. A látogatás során stresszből fakadó stresszes viselkedést egyáltalán nem tapasztaltam, ami kiemelten fontos, hiszen az autizmushoz igen gyakran társul szorongás, depresszió. Felbecsülhetetlen az az önzetlen munka, lehetőség és remény, amit a fenntartó nyújt ezeknek a családoknak. A kis közösség rendszeresen részt vesz a település kulturális életében is, fellépnek és vendégeket fogadnak, így az inklúzió szemlélete is megjelenik, bár maga az iskola különnevelést valósít meg. Remélem, hogy ez a kiváló intézmény a jövőben fejlődhet, szolgáltatásai és szakmai kapcsolatai tovább bővülnek.

Őszi Tamásné gyógypedagógus

Komplex gyógypedagógiai tevékenységrendszer megvalósítása

Fejlesztések az 1907-ben létrejött Egri Szalaparti EGYMI és Kollégium módszertani bázisán

Jelenleg kiemelkedő, komplex szervezeti, infrastrukturális és szakmai fejlesztés zajlik az intézmény fenn tartójával, szakmai irányítójával az Egri Tankerületi Központtal folyamatos együttműködésben az Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény bázisán.

Székhely intézményünk mellett szeptembertől immár egy telephelyen és egy tagintézményben folyik a szakmai átalakulás. Az Iskola utcai telephely tagintézménnyé vált, az autista – különösen pedig az „ép” értelmű autista – általános iskolás tanulók számára biztosítja a speciális nevelő-oktató munka infrastrukturális és szakmai-módszertani, pedagógiai feltételeit.

A Bem tábornok úti telephelyen az enyhe értelmi fogyatékos és egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő általános iskolások alapfokú oktatása, nevelése a feladatunk. Jelenleg az első három alsó tagozatos évfolyamon.

Alapfeladatok közé tartozik az intézményben az autizmus spektrum zavarral, pszichés fejlődési zavarral küzdő, az enyhe és közép súlyos értelmi fogyatékos, valamint a súlyosan és halmozottan fogyatékos gyermekek óvodai, általános iskolai, szakiskolai, készségfejlesztő iskolai és fejlesztő nevelés-oktatást végző iskolai nevelése-oktatása.

A speciális képzést, ami a fejlődésükhöz a legmegfelelőbb, differenciáltan képzett szakemberek segítségével kapják meg.

Az Egri Szalaparti EGYMI és Kollégiumban az öt intézménytípus mellett kollégium intézményegység is működik. Az óvodásoktól az általános iskolásokon át a szakiskolás, készségfejlesztő iskolás korosztályig minden gyermek, tanuló elhelyezést kaphat.

Utazó gyógypedagógusi hálózatot is működtetünk a tankerületi központ integráló intézményei számára.

Innovatív módon, folyamatosan alakítottuk ki, és szakmailag, szervezetileg folyamatosan fejlesztjük az autista tanulók oktatásával foglalkozó tagintézményt.

A komplex, egységes gyógypedagógiai módszertani intézmény innovatív fejlesztésének kiemelkedő pontja az autista tagintézmény kialakítása, hiszen csak így tudjuk megoldani a megemelkedett létszámú autista gyermek

és tanuló szükségleteinek megfelelő speciális ellátását. Fontos az egyes autista gyermekek számára érthető, strukturált, fizikailag és érzelmileg is biztonságos tereket, az egyéni fejlesztésre alkalmas helyiségeket és a megfelelő fejlesztő eszközöket, illetve taneszközöket biztosítani.

Célunk, hogy a teljes intézmény vonatkozásában valamennyi autista gyermek, tanuló egyéni szükségletei szerinti ellátásban részesülhessen, függetlenül a pillanatnyi viselkedéses képtől.

Az autista gyermekek megismerő tevékenységét, megértését, a fizikai és személyi környezet autizmus szempontú akadálymentesítése alapvetően segíti. Ennek megteremtése alapozza meg a szorongásmentes, megértésen alapuló tanulást és a kölcsönös kommunikáció lehetőségét.

Az optimális feltételek biztosításával a komplex tanulási nehézségekkel küzdő, súlyos kihívást jelentő viselkedéseket mutató gyermekek, illetve a jó nyelvi és intellektuális képességű, többségi intézményben tanuló gyermekek, tanulók ellátása az utazó gyógypedagógusok segítségével egyaránt megvalósítható legyen.

„A sokféleségben szépség rejlik, és erő.” – Maya Angelou: egyéni utak az autizmus spektrumán

2017 szeptemberétől szülői kezdeményezésre indult el az ép értelmű autizmus spektrum zavarral élő gyermekek oktatása-nevelése az általános iskola első évfolyamán. A 2022–2023-as tanévtől, amikor a tanulók az 5. évfolyamba léptek, a szaktárgyi órák oktatását a székhely intézmény Iskola úti telephelyén tanító szakos pedagógusok látták el. A 2023–2024-es tanévben már 4 osztály kezdte meg az Iskola úti telephelyen a tanulást, majd a 2024–2025-ös tanévben további 4 osztály érkezett. 2025. szeptember 1-től a telephely tagintézményként működik, melynek hivatalos neve Egri Szalaparti EGYMI és Kollégium Autista Tagintézménye. A 2026–2027 tanévtől szakképző évfolyam indul az ép értelmű autista tanulók számára, számítógépes adatrögzítő szakirányon.

Hazánk lakosságának egy százaléka **AUTISTA.**

Támogasd adód **1%-val** az
AUTISTÁK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉT!
19025915-1-41

STRUKTURÁLT KÖRNYEZET ÉS VIZUÁLIS TÁMOGATÁS

Az intézményben alkalmazott módszerek kifejezetten autizmus-specifikusak. A mindennapok során kiemelt szerepet kap a strukturált környezet kialakítása, amely kiszámíthatóságot és biztonságot nyújt a tanulók számára. A tanulók eligazodását és önállóságát vizuális környezeti támpontok segítik. Képes napirendek, szimbólumok, jelölések és vizuális útmutatók teszik érthetővé a tevékenységeket és a térhasználatot. A vizuális információk sok autista tanuló számára könnyebben feldolgozhatók, mint a pusztán verbális közlések, így ezek az eszközök a tanulás és a mindennapi rutinok alapját képezik. A beszédet kiegészítő vagy helyettesítő augmentatív és alternatív kommunikációs (AAK) eszközök lehetőséget biztosítanak arra, hogy minden tanuló – kommunikációs képességeitől függetlenül – kifejezhesse szükségleteit, gondolatait és érzéseit. Ezek az eszközök nem gátolják, hanem támogatják a kommunikáció fejlődését.

BIZTONSÁG

Az intézmény nagy hangsúlyt fektet a zavaró környezeti ingerekkel szembeni védelemre. A túlzott zaj, erős fények vagy zsúfolt vizuális környezet jelentős megterhelést okozhat az autizmus spektrumán. A nyugodt, letisztult terek segítik a koncentráció fenntartását, és hozzájárulnak az érzelmi egyensúly megőrzéséhez, mind az ép értelmű, mind a tanulásban akadályozott tanulók esetében.

MOTIVÁCIÓ, JUTALMAZÁSI RENDSZEREK

A tanulási folyamatot egyénre szabott motivációs rendszerek támogatják. Ezek kialakításakor a pedagógusok figyelembe veszik a tanulók érdeklődési körét, erősségeit és érzékenységeit. A cél nem csupán a feladatvégzés

ösztönzése, hanem a sikerélmények megélése és a pozitív viselkedésminták megerősítése.

SZAKTUDÁS, SZAKMAISÁG

A szakmai munkát speciális végzettségű tanítók, szaktanárok és autizmus spektrum pedagógiája szakos gyógy-pedagógusok, valamint gyógy-pedagógiai asszisztensek végzik összehangolt csapatmunkában. Iskolapszichológus segíti a mindennapos munkát. A folyamatos megfigyelés és szakmai egyeztetés lehetővé teszi a fejlesztési módszerek rugalmas alakítását. Módszertani sokszínűségünket biztosítja az autizmus-specifikus módszerek mellett a Meixner-módszer és a Komplex Alapprogram adaptálása. Az Egri Szalapart EGYMI és Kollégium Autista Tagintézménye olyan elfogadó közösséget kínál, ahol a fejlődés nem összehasonlítás, hanem az egyéni előrehaladásban mérhető. Nagy hangsúlyt fektetnek a pedagógusaink a családdal való szoros együttműködésre, támogatva a saját munkánkat és a család otthoni zökkenőmentes életét.

Az éves munkánk során kiemelten nagy hangsúlyt fektetünk az ünnepkörök pozitív érzelmekkel teli megélésére, közösségi élményeinket a szociális képességfejlesztés lehetőségeire használjuk. Globális nevelési célokat valósítunk meg az iskolakert fenntartásával és számos természetközeli programmal. Az innovatív oktatási eszközök és módszerek segítségével küzdünk az egyenlőtlenségek csökkentéséért, a minőségi oktatás színvonaláért.

Az intézmény munkája hosszú távon is hozzájárul ahhoz, hogy az autizmussal élő fiatalok saját képességeikhez mértén, biztonságos környezetben készülhessenek fel az élet kihívásaira, az egyéni képességek, fejlettség mellett elérhető legjobb felnőttkori szociális adaptáció és önállóság elérésének segítésére.

Mikroadományokból gyűjtött pénzt Kristóf szobájára a MAACRAFT

Jótékonsági kampányt indított tavaly decemberben a MAACRAFT, hogy felújíthassa lakóotthona egyik szobáját, amely Kristóf otthona, s ezáltal felhívhassa a figyelmet a támogatott, önálló lakhatás fontosságára. A MAACRAFT 2012 óta működik a Miskolci Autista Alapítvány munka-rehabilitációs programjaként.

Ami az alapítvány pénzügyi hátterét illeti, Szalkai Dániel készséggel „képbe helyezte” az újságíró. „Alapítványunk mint közhasznú és egészségügyi/szociális intézmény, normatív állami támogatást kap, amely a működési költségek nagyjából felét fedezi. A fennmaradó részt magánadományokból, pályázatokból és a hozzátartozók hozzájárulásaiból biztosítjuk, ami rendkívül törekeny finanszírozási rendszert jelent.”

A méltó lakhatás biztosítása a Miskolci Autista Alapítvány és a műhely egyik kiemelt célja. „Meggyőződésünk, hogy mindenkinek jár egy szoba, ahol otthon érezheti magát; egy kert, ahol szabadon mozoghat; és egy hivatás, amelyben kibontakozhat” – nyilatkozta Szalkai Dániel kuratóriumi elnök az Esőembernek.

Ennek megfelelően az alapítvány télen kampányt indított a lakóotthona egyik szobájának felújítására, s ezáltal a MAACRAFT-ban dolgozó, és a lakóotthonban lakó autizmussal és értelmi fogyatékkal élő személyek lakhatási körülményeinek javítása. Spoiler: a jótékonsági kampány sikeres lett. A részletekről Szalkai Dánielt kérdeztük.

Ami a Miskolci Autista Alapítvány hátterét illeti, 1992 óta működik, s 1996 óta biztosít lakóotthonokat súlyosabb állapotú autista felnőttek gondozására.

„Azonban az ingatlanok állapota meglehetősen változó, mivel az egyes épületrészek és szobák 30 év alatt, különböző ütemekben épültek. A gépészet, burkolatok és nyílászárók egy része a 30 évvel ezelőtti állapotot

tükrözi, amelyek korszerűsítésre szorulnak” – ismertette Szalkai Dániel, aki egyben a MAACRAFT szociális műhely projektvezetője is. Elmondta, az alapítványnak régóta gondot okoz a forráskeresés a meglévő épületek felújítására, mivel a pályázatok jellemzően új ingatlanok építését vagy nagyberuházásokat támogatnak.

Ami a részleteket illeti, amelyek végül sikeresnek bizonyultak, a MAACRAFT a szociális műhelyen keresztül indított mikroadomány-gyűjtő kampány, ami az „Adjunk Össze” online platformon keresztül zajlott. A cél 3 millió forint összegyűjtése volt. „Bár a kampány a karácsonyi, adománygyűjtési szempontból zsúfolt időszakban zajlott, 60 napos időkerettel, mégis, meglepően sikeresnek bizonyult” – mesélte Szalkai Dániel. „Összesen 3,7 millió forint gyűlt össze, meghaladva a kitűzött célt.

Ezt hirdetések nélkül, organikus eléréssel, ismert személyiségek és az autizmus ügyében érintett közösség segítségével érték el. A legtöbb adomány 3-5 ezer forintos tételekből állt.”

A kuratóriumi elnök szerint a kampány sikeréhez leginkább a közösségi média videók és az ismertebb emberek megosztásai járultak hozzá.

A befolyt összegből egy, az alkotóközösséghez is kötődő lakó, Kristóf szobáját és hozzá tartozó fürdőszobáját újítják fel. „A munkálatok során a 30 éves tapasztalatokra építve a tartósságot és az extrém igénybevételnek való ellenállást tartjuk szem előtt. Korszerű anyagokat (burkolatok) és akadálymentesített szanitereket, fürdőszobai eszközöket használunk.” Szalkai Kristóf azt is elmondta, hogy még januárban megtörtént a kivitelezővel az egyeztetés és a feltárás.

„A munkálatok várhatóan a tavasz folyamán, húsvét vagy a tavasz vége előtt befejeződnek, a kivitelezési idő kevesebb mint két hét lesz.” Az alapítvány mindenféleképpen kommunikálni fogja majd a felújítás eredményeit, amelyről természetesen az Esőember is beszámol majd. Jó munkát kívánunk!

A művészet szabadsága

Autista személyekkel alkot és foglalkozik az ékszerművész

Aki ismeri Bakos Szél Kata ékszereit, az pontosan tudja, hogy nem csupán ékszerekről, hanem spirituális kegytárgyakról van szó. Többek ezek, mint ékszerek, hiszen a művésznő minden egyes alkotásában ott rejlik a szent szellemiség, az alázat és az aprólékos, odaadó munka. Kata ékszereit a legkifinomultabb nők viselik, csodálatos fülbevalói egyebek mellett a Magyar Nemzeti Múzeumban Magyar menyasszony kapszulaékszereiként és a Ragyogj! kiállításához kapcsolódóan is megvásárolhatóak voltak. A mindig szerény művésztanárnak azonban van egy másik arca is, hiszen több, mint öt éve autistákkal alkot együtt, a Miskolci Szimbiozis Alapítvány Baráthegyi Majorságának egyik lakóotthonában.

A Baráthegyi Majorság szerda délelőtti estéjének van egy saját, lassan lüktető ideje. Ilyenkor érkezik meg már öt éve Bakos Szél Kata a Miskolci Szimbiozis Alapítvány egyik autista lakóotthonába. Ugyanazzal a csendes természetességgel, amellyel már öt éve szerdánként belép ide: ő már nem csupán régóta várt ismerős, hanem családtag. Ezeknek a szerdáknak megvan a maga rituáléja. Az egyik lakó, Manyó letakarja az asztalokat, majd előkerülnek a papírok, ceruzák, drótok, festékek. Az eszközöket közösen nézik át, mintha egy szertartás első mozdulatai lennének. A háttérben zene szól: rendszerint az olasz díva, Sophia Loren éneklő *Mambo Italiano*-t, máskor egy régi sláger bukkan fel, vagy egy reklám hangfoszlánya tölti meg a teret, hiszen az egyik lakó kizárólag reklámokat hallgat. Sokszor felcsendül a *Nagy kő zuhan* című Republic dal, de a Dolly Roll *Isztam-*

bul című nótáját is sokszor hallgatják alkotás közben. Mindenki kér egy számot. A Mambóval indul és a reklámmal fejeződik be.

Kata nem gyerekekkel dolgozik, hanem felnőttekkel, rendszerint 10-12 autista személy vesz részt az alkotói tevékenységben, két lakóotthon lakói közül. A legfiatalabb 32 éves, a legidősebb hetven – István. Hetente két csoport, sokféle történet, sokféle határ. Kata maga is mindig hangsúlyozza, hogy nem lehet mindenkit „kimozdítani”, de nem is feladata. Nem csodát tesz, hanem jelen van. „Szeretem őket” – mondja Kata.

Renáta például nem beszél. Negyven év körüli nő, akit csak apró mozdulatokkal lehet bevonni. Pedig az ő munkái már szerepeltek a Nemzeti Galériában is. Van, amikor csak ül, néz, bólogat. És mégis: a végén feláll, odalép Katához, és megengedi az ölelést. Ez itt egy egész világnyi eredmény.

Csongi egészen más. Drótból hajtogat virágokat, de ha úgy tartja kedve, ördögöt, szamarat, szemüveget. A keze gyors, biztos, a formák meglepően szabadok. Ma már odabújjik Katához – ez a bizalom hosszú évek csendes munkájának eredménye.

Kristóf gyakran Katát rajzolja. Máskor állat-ember figurákat alkot, különös, mégis harmonikus lényeket. Boróka, Kata vizslája is felbukkan a lapokon: meleg tekintettel, hűségesen, s a művésznő óriási érdemnek, egyben kitüntetésnek éli meg, hogy Boróka is helyet kapott a lakók szívében és alkotásaiban. Tamara képei annyira döbbenetesen zseniálisak, hogy selyemkendőre nyomtatják őket; az Autistic Art alkotásai közül több árveréseken talál gazdára, alkalmazott grafikaként él

tovább. Az érték nemcsak megszületik, hanem utat is talál.

Bakos Szél Kata a pécsi egyetemen végzett tíz éve posztgraduális képzőművészet-művészetterapeutaként, miközben Miskolcon már húsz éve tanított rajzot és földrajzot – bár a földrajz mindig háttérbe szorult. Korábban mutista gyerekekkel dolgozott, azokkal, akik nem beszélnek. 2020 decemberében kereste meg Jakubinyi László: fogyatékkal élők karácsonyfáját szeretnék volna elkészíteni Miskolcon, a Városház térre. Az alkotás végül olyan remekül sikerült, hogy egyfajta szoborrá vált, s az is világos lett, hogy Kata és a Szimbiózis más „projekteiben” is együttműködik. A Szimbiózis adja a helyet, az Autistic Art biztosít mindent: óradíjat, papírt, eszközt. A keretek stabilak, a lényeg azonban mindig az

emberi kapcsolat marad.

Az óra végén Pityu odalép Katához és kezét csókol. Nem szól semmit, de benne van minden köszönet. Kata félévente egyszer meghívja őket magához, palacsintát, muffint süt. Ezek az alkalmak legalább olyan fontosak, mint maga az alkotás: azt üzenik, hogy a kapcsolat túlmutat a foglalkozás falain. Itt ismerték meg a majorság lakói Boróka kutyát is, aki azóta is felbukkan az alkotásokon.

Itt nem terápiás csodák történnek, hanem lassú, törekeny, mégis mély találkozások. Egy simítás, egy odabújás, egy bólogatás. Egy rajz, amelyből selyemkendő lesz. „Elértem, hogy én is megfoghatom őket” – mondja a művész. Egy csendes, hömpölygő szerda délelőtt a Baráthegyi Majorságban, ahol a művészet nem hangos, mégis mindent kimond. Ahol a hála benne van a levegőben, ahol a hála mindenkié.

Változatos történetek, hasonló nézőpontok

Autista fiatalok életével és hétköznapjaival foglalkozik az a rövidfilm, amit Egerben forgatott egy profi stáb a közelmúltban. A kisfilm négy egri autista személy örömét és nehézségeit vitte „vászonra”, Lakatos János rendezésében. A különleges kisfilmet az Autisták Országos Szövetsége a BEN-Autista Gyermekekért Egyesülettel együttműködve forgatta. A rendezőt, Lakatos Jánost kérdezte az Esőember.

Hogyan állt össze a film művészi koncepciója, ki írta a forgatókönyvet?

Klasszikus értelemben vett, kötött forgatókönyvünk nem volt. Az előkészületek során sokat beszélgettünk online a srácokkal és a szüleikkel a napirendjükről, a hobbijaikról – ezek a beszélgetések rajzolták ki a film gerincét. A helyszínen aztán a spontaneitásra építettünk: a velük töltött néhány óra alatt nem megrendeztük, hanem csak rögzítettük a valóságot.

Miként választották ki a szereplőket?

Ebben az EGRI AOSZ volt segítségünkre, és azt gondolom, tökéletesen választottak! A négy fiatal – Milán, Dávid, Fanni és Bence – remekül helytálltak.

Mennyi ideig tartott a forgatás?

Egyetlen, ám annál intenzívebb napot töltöttünk Egerben. Bár a munka reggel 7-től este 7-ig tartott, ez a 12 óra szinte elrepült. A közös munka annyira inspiráló volt, hogy egy percre sem éreztem megterhelőnek a napot – bízom benne, hogy ez a felszabadult hangulat és a csapat energiája a kész filmen is átüt majd.

Milyen volt a forgatás hangulata?

Várakozáson felüli. A szülők előre „figyelmeztettek”, hogy készüljek fel mindenre: lehet, hogy a srácok elfáradnak, besokallnak, vagy egyszerűen nem lesz kedvük a felvételhez, és akkor le kell állnunk. Ehhez képest életem egyik leggyönyörűbb forgatása volt. Nemcsak lelkesek voltak, hanem vérprofi munkát végeztek. Egy konkrét példát hadd meséljek el: Dávid egyetemi folyosós jelenetét legalább ötször-hatszor vettük fel újra, hol a fények, hol a mozgás miatt. Dávid úgy viselkedett, mintha erre született volna: zokszó nélkül, végtelen türelemmel sétált végig újra és újra, pontosan követve az instrukcióimat. Mindenkin érezni lehetett a szinte tapintható küldetéstudatot: tudták, hogy fontos az üzenet, amit közvetíteni akarunk, és ezért mindent beleadtak.

Korábban volt-e bármiféle kapcsolata autista személyekkel?

Ez volt az első alkalom, hogy ilyen szoros együttműködésben dolgozhattam autista emberekkel, és nem lehetek elég hálás, hogy pont ezzel a csapattal szerezhettem meg az első tapasztalataimat. Bár kívülről látszik, hogy a mindennapjaik nem mentesek a kihívásoktól, azt is megtanultam tőlük, hogy egy olyan erős és összetartó közösség, mint az övék, mekkora megtartó erőt és segítséget jelent ezekben a helyzetekben. A munka hevében egyszerűen megszűnt létezni az

KOMOLY ERNYŐSZERVEZET

Ollé-Németh Orsolya, FESZT szakmai koordinátora ismertette, hogy a Fogyatékos Emberek Szervezeteinek Tanácsa (FESZT) a különböző fogyatékosági csoportokat képviselő országos szervezetek ernyőszervezete, amely összefogja a különféle fogyatékosággal élő személyek szervezeteit, összefogyatékosági szintű tudást és érdeképviseleti erőt képviselve. A 2004-ben megalakult FESZT a magyarországi fogyatékosággal élő személyek legszélesebb körét képviseli tagszervezetein keresztül hazai és nemzetközi szinten. A Miniszterelnöki Kabinetiroda 2025-ben 5 millió forinttal támogatta a FESZT működését.

Ebből a támogatásból készült el többek között az a 6 darab szemléletformáló kisfilm, amelyekben a FESZT tagságát alkotó 6 országos szervezet mutatja be célcsoportjának életét, mindennapjait, egy-egy őket segítő fejlesztést vagy megoldást. A kisfilmek 2025 őszén készültek el, és elérhetőek a készítő szervezetek Youtube-csatornáin, valamint a FESZT honlapján.

'autizmus' mint kategória. Nem diagnózisokkal, hanem alkotótársakkal dolgoztam együtt. Olyan természetes nyitottsággal és szeretettel fogadtak, ami azonnal lebontotta a falakat – egyetlen pillanatig sem éreztem magam kívülállónak vagy 'vendégnek' az ő világukban. A közös cél, a film iránti elkötelezettségünk pedig egy olyan erős, közös nyelvet teremtett, ami minden különbséget áthidal.

Így, a forgatás és a közös munka fényében mit gondolt az autista személyekről?

Hazudnék, ha azt mondanám, hogy nem a nyilvánvaló különbségeket vagy a nehézségeket vettem észre először. De a kamera előtt hamar kiderült, hogy ezek a vélt korlátok valójában olyan mélységeket nyitnak meg, amiket máshol nem találni. Ők nem 'viselkednek', hanem léteznek. Ezerszer hitelesebbek nálunk, mert hiányzik belőlük a megfelelési kényszer. Képesek egy-egy pillanatot vagy érzést olyan elemi erővel és tisztasággal megélni, amit mi sokszor már elfelejtettünk, vagy elnyomunk magunkban.

Lesz-e folytatás? Forgat-e újabb rövidfilmet autista személyekkel?

Erre sajnos nem tudok választ adni, de ha és amennyiben igen, és esetleg ismét engem kérnek fel, kérdés nélkül fogok igent mondani!

Autista érdekvédelem: Semmit rólunk nélkülünk!

Az Autiszféra története két évvel ezelőtt kezdődött, mikor Erdei Máté a Mensa Hungaria keretein belül létrehozott egy mára már több, mint háromszáz tagot számláló úgynevezett AUTI SIG csoportot, majd előadásokat szervezett olyan neves szakemberekkel, mint Dr. Szuromi Bálint és Petri Gábor.

Szerencsére Máté itt nem állt meg, hiszen azért az álmaért dolgozik, hogy legyen egy autista felnőttekből álló, hatékonyan működő érdekvédelmi szervezet, ahol autista emberek beszélnek az autizmusról. Bővíti a saját megélt tapasztalatukat a külföldi autista felnőttek beszámolóiból és érdekvédelmi szervezeteitől szerzett információval is. Támogatják autista társaikat, az autista gyermeket nevelő (de saját élményszintű tapasztalattal nem rendelkező) szülőket és a szakemberek munkáját, valamint érdekvédőként egységesen kiállnak az általuk képviselt emberekért.

Máté álma valóra válni látszik! Köszönhető ez annak, hogy rengeteg időt tölt ötleteléssel, emberek összekötésével, szervezéssel, a közös cél érdekében végzett önkéntes munkával. Aut-Line néven befogadó, (nem csak autista emberek számára nyitott) együtt gondolkodós chatszatornát működtet. Autiszféra címen ötfős csapatban dolgozik a megálmodott érdekvédő szervezet megvalósításán. Az Autiszféra az érintett felnőtteket tervezi megkérdezni az életükről: saját élményeik alapján kihívásaikról és támogatási igényükről egy Auti-Hang nevű kérdőívben. Erre azért van szükség, mert mostanság senki nem kérdezte meg tömegesen a felnőtt magyar autista embereket az életükről. Továbbá nem lehet másokat úgy képviselni, hogy nincs egy pontos iránytű arra vonatkozóan, hogy mire is lenne szükségük.

Ahogy telt az idő, folytak a beszélgetések az Aut-Lineon és életre kelt az Auti-Hang, az érdekvédelmi témák közé bekerült a tavaly őszi elnökválasztás kapcsán az AOSZ is. Sok együtt gondolkodás után az Aut-Line csapat legaktívabb tagjai úgy döntöttek, hogy mindenképpen érdemes egy alkalom erejéig az új elnökkel, Kapitány Imolával találkozni és megtudni, mennyire nyitott az AOSZ új vezetősége arra, hogy az érdekvédelmi munkába jóval nagyobb hangsúllyal vonja be az autista felnőtteket.

Balról jobbra a fényképen: Reed Zsuzsi, Károly Dávid, Kapitány Imola, Tar Lilla, Erdei Máté

Online a gépen jelen vannak: Metykó Zsófia, Balázs Eszter, Nyilasné Groma Judit (ASDI-vár), Nagy Péter, Nyilas Gábor

Ez volt az apropója az első találkozásnak (2025.11.24.), mikor a csapatból Erdei Máté, Károly Dávid, Nyilas Gábor, Nyilasné Groma Judit és Reed Zsuzsi felkereste az AOSZ irodát, hogy egyeztessen Kapitány Imolával. Nagy örömeikre a társaság helyben Brokés Judittal (Autispektrum Egyesület, Veszprém) és Csonka Gáborral (ASD Munkacsoport, AOSZ alelnök) is kibővült.

Judit állandó tagjai is lett a csapatnak és egyben kulcsfontosságú összekötő az Aut-Line és az AOSZ között. A „küldöttség” jó érzéssel konstataálta az AOSZ oldaláról a nyitottságot, és rögtön egyeztettek is egy 2026-os további ismerkedős alkalmat.

Idén január 19-re újabb tagokkal bővült a csapat: a korábban alelnöki székért inuló Nagy Péter is részt vett a megbeszélésen, Metykó Zsófia videóüzenetben mutatkozott be Imolának, Kiss Livia és Nyilas Gábor pedig online csatlakozott. A harmadik, február 4-én tartott alkalom már hibrid volt, és Tar Lilla is csatlakozott. Többen kapcsolódtak a csapatból online, de ez egy cseppet sem csökkentette a megbeszélés hatékonyságát.

Folytatás a 15. oldalon

Új útmutató az együttnevelés támogatásához

Az utóbbi években egyre nagyobb számban jelennek meg a többségi iskolákban az autista tanulók, a pedagógusok pedig sokszor arról számolnak be, hogy nincsenek autizmuspecifikus módszertani ismereteik. Ez annak ellenére gyakori, hogy az elmúlt évtizedben a KSH statisztikája szerint kb. négyszeresére nőtt az autista tanulók száma az iskolarendszerben. Azok a kollégák, akik nem maguk választották ezt a szakterületet és nem képzettek e témában, sokszor joggal aggódnak, amikor először találkoznak autista tanulókkal. Fontos, hogy minden lehetséges módon támogassuk megértésüket és sikeres munkájukat. Ennek egyik eszköze lehet az a módszertani útmutató, mely 2026 januárjában jelent meg az Oktatási Hivatal honlapján. Az útmutató a 2020-as Nemzeti Alaptantervhez készült a többségi általános iskolák számára. Bár egy szakmai dokumentumnak csak közvetett hatása lehet a családok mindennapjaira, mégis hasznosnak gondolom, hogy az autista gyerekek szülei is értesüljenek az elérhetőségéről. Tapasztalatom szerint gyakori, hogy a pedagógusok a szülőktől hallanak először a munkájukat segítő kiadványokról, illetve azt is sokszor látom, hogy a szülők maguk is módszertani ötleteket keresnek, hogy segítsék gyermekük tanulását.

Az útmutató megszületéséhez hosszú út vezetett és sok együttműködő partner erőfeszítésére volt szükség. Az Autisták Országos Szövetsége és a Magyar Gyógypedagógusok Egyesülete karolta fel a szakmai kezdeményezést, melynek az volt a célja, hogy a szaktarca és az Oktatási Hivatal által jóváhagyott és kiadott módszertani segédanyag készüljön az iskolák számára. 2025 tavaszán a Köznevelésért Felelős Államtitkárság megbízásából, az Oktatási Hivatal projektje keretében megkezdte munkáját a szakmai munkacsoport és 2025 őszére elkészült a dokumentum.

Miért is fontos ez? Sokszor tapasztaljuk, hogy a pedagógusok bizonytalanok abban, hogy hogyan, miért és milyen mértékben differenciálhatnak az autista tanulók esetében. Vannak, akik azt gondolják, hogy nem is megengedett eltérni a közös tartalmaktól és követelményektől, pedig ennek pont az ellenkezője az igaz. Egyes esetekben ez a téves szemlélet azt eredményezi, hogy szinte semmilyen módon nem kap segítséget a tanuló, ami rengeteg stresszhez, kudarchoz vezet. Azt reméljük, hogy ez a szakmai dokumentum megerősíti a differenciálás fontosságát és gyakorlati

ötletekkel is felvértezi a kollégákat. Bár a Nemzeti Alaptanterv és az SNI Irányelv tartalmaz útmutatást az oktatási környezet és a tartalom adaptációjára autizmusban, ezek a javaslatok kevésbé konkrétak. A módszertani útmutató viszont részletes és a gyakorlatban jól alkalmazható támogatást igyekszik nyújtani a kollégáknak. Természetesen ez nem fogja egycsapásra megoldani a felmerülő szakmai és módszertani kérdéseket, de azt reméljük, hozzájárul az együttnevelés sikeréhez. Természetesen nagyon fontos lenne, hogy az iskolák már azelőtt képzést és gyakorlati, módszertani tudást nyújtsanak a munkatársaknak, mielőtt fogadják az autista tanulókat, de ez sajnos nem mindig így történik. Emellett szükség van természetesen szakos gyógypedagógusra, szakmai szupervíziorra, esetmegbeszélésekre, módszertani képzésekre, eszközökre és még sorolhatnánk, mi mindentől tevődik össze végül a szakszerű, az egyéni szükségleteknek megfelelő oktatás. Az útmutató tehát csak az egyik eszközünk ebben az összetett folyamatban.

Az elkészült útmutató szemléletében az erősségekre építő megközelítést képviseli, valamint igyekszik rávilágítani, hogy az oktatási környezet adaptálása a siker kulcsa. Ebben a szemléletben elsősorban nem az egyes tanulók tulajdonságaiban látjuk az illeszkedési akadályokat, hanem a környezetben. Így gondolkodva úgy alakíthatjuk ki a személyi és tárgyi feltételeket, a fizikai környezetet, a tananyagokat, taneszközöket, hogy azok illeszkedjenek a tanulók egyéni szükségleteihez, ahelyett, hogy az alkalmazkodást teljes mértékig a tanulóra és családjára terheljünk. Az utóbbi időben szerencsére egyre inkább teret nyer az a gondolat, hogy a gyerekek közötti különbségek természetesek és minden tanulóval meg lehet és meg is kell találunk azokat az erősségeket, amelyek megalapozzák a motivációt és sikert. Autizmusban gyakran az erősségek közé tartozik például a kiváló memória, matematikai vagy zenei tehetség, illetve a saját érdeklődési körben való rendkívüli elmélyülés. A kiadvány tantárgyanként is bemutatja azokat az erősségeket és kihívásokat, melyek autizmusban gyakoriak, majd praktikus és bármely oktatási környezetben alkalmazható ötleteket ad. Egyik ilyen alapvető, praktikus javaslat például, hogy ne csupán előszóban adjunk instrukciót, információt, hanem írjuk le, rajzoljuk le vagy mutassuk meg képen, filmen is, amiről szó van. Az autista tanulók számára a konkrét, nem tűnékeny és vizualizált információ feldolgozása sokszor jóval könnyebb, mint a verbális közlések értelmezése. A környezet adaptálása, a vizuális támogatások használata, differenciálás a feladatokban, elvárásokban, értékelésben

és a pedagógusok autizmusbarát kommunikációs stílusa nagyon hatékony támogatást jelent. Az útmutatóban hangsúlyosan jelenik meg továbbá az intézményi közösségek informálásának és együttműködésének fontossága, beleértve a szülői közösséget, a kortársakat és az iskola minden munkatársát. Szintén fontos, hogy a szakemberek mindent megtegyenek a zaklatás, bántalmazás megelőzése érdekében, mivel az autista tanulók fokozottan sebezhetők e téren. Amennyiben az intézmény abban a szerencsés helyzetben van, hogy elérhető az autizmus spektrum pedagógiája szakirányon végzett gyógypedagógus, fontos megfogadni módszertani javaslatait, még akkor is, ha ez jár némi erőfeszítéssel, mivel a specifikus módszerek megfelelő alkalmazása sikerélményhez, eredményhez vezet minden szereplő számára. Nagyon sok konfliktus, félreértés és sikertelenség amiatt következik be, mert az iskolák gyakran azt remélik, hogy ugyanaz a környezet és módszertan megfelelő lesz az autista tanulóknak is, ami a nem-autista tanulóknak és csak akkor gondolnak szakmai segítségre, amikor már baj van. Ez a munka azonban nem a „tűzoltásról” szól, hanem az egyénre szabott, szakszerű támogatásról, ami segít megelőzni a kudarcot. Reméljük, hogy ez a kiadvány is hozzájárul a megértéshez és az együttnevelés sikeréhez.

Az útmutató innen tölthető le: https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktat/kerettanterv/aosz_modszertani_utmutato_pedagogusoknak_20260121.pdf

Őszi Tamásné gyógypedagógus

Folytatás a 13. oldalról

Hol tart most az együttműködés? Az AOSZ elnöke év elején felajánlotta, hogy szívesen találkozik az autista felnőttek érdekvédelméért dolgozókkal havi rendszerességgel, amit a másik fél örömmel elfogadott. Így megszületett a folyamatos egyeztetés lehetősége. Bár a társaság még csak ismerkedik az AOSZ pontos belső működésével miközben egy részük párhuzamosan igyekszik mihamarabb kérdőívezés formájában megtudni az autista felnőttek igényeit, egyik fél sem zárkózott el attól, hogy a rendszeres találkozások idővel egy hivatalos AOSZ munkacsoport égisze alatt folytódjanak, aminek az AOSZ részéről Kapitány Imola lenne a munkatársa.

Az Autistákról Autistáktól Egyesület (<https://autistaktol.hu/>) március 18-án meghívta Kapitány Imolát egy beszélgetésre, amit az elnök nagy örömmel el is fo-

gadott, ami szintén komoly szimbolikus jelentőséggel bír a felek közötti hídépítésben. A találkozók kellemes, együttműködő hangulatban folytak. Bár a hozott témák nyitottságra találtak, az elnök a korrektség kedvéért megjegyezte: „Az AOSZ egy óriási anyahajó, ami lassan fordul ...”. Mindemelllett az is kiderült, hogy a felnőtt autista emberek számára bizonyíthatóan hasznos ügyek mellé az AOSZ oda kíván állni, és ha jogi változtatás szükséges, ehhez jogi apparátusát is biztosítja. Viszont a proaktivitás elengedhetetlen, hiszen az AOSZ semmilyen területen nem rendelkezik végtelen erőforrásokkal. De pont erről szól a „Semmit rólunk, nélkülünk!” koncepciója: az autista felnőttek hozzák a problémát, a kidolgozott javaslatot, az AOSZ pedig adja a támogatást, hogy a változás közös erővel létrejöhessen.

Nyilasné Groma Judit

„Rengeteg értelmetlen dolgot írnak az autizmusról a médiában”

Heta Pukki, az autisták európai szervezetének elnöke

Az Autista Emberek Európai Tanácsa (EUCAP) elnöke, egyben nemzetközileg elismert érdekvédő felnőttként kapott autizmus diagnózist. A finn Heta Pukki két neurodivergens gyermek édesanyja, s ez személyesen is motiválja az autista emberek életminőségének javításáért folytatott munkában. Az aktivista hangsúlyozza az autista emberek részvételét kutatásban, közpolitikai vitákban és szolgáltatások tervezésében. Az Esőember munkatársa, Petri Gábor beszélgetett Heta Pukkival, interjúnk folytatása következik.

Stratégiai célja az autista személyek szervezett érdekvédelme, továbbá, hogy bevonja az érintetteket is a konzultációkba. Tudna példát mondani arra, amikor autista embereket képviselő szervezetek valami újat hoztak a meglévő vitákba?

HP: Egy példa az alkalmazott viselkedéselemzés vagy terápia (ABA – Applied Behaviour Analysis). Az autista felnőttek sok kritikát fogalmaztak meg az alkalmazott viselkedéselemzéssel és annak terápiás, oktatási vagy más alkalmazásával kapcsolatban. Az alkalmazott viselkedéselemzést sokféleképpen használják. Az autisták szerint azonban az alkalmazott viselkedéselemzés egyértelműen helytelen! Sokan közülünk személyesen is megtapasztalták az alkalmazott viselkedéselemzést. Vannak autisták, akik csak szkeptikusak ezzel a terápiával, mások nyíltan ellenzik és követelik betiltását. És mit mondanak erről az eljárásról a szülői szervezetek vagy szakemberek? Elfogadják, alkalmazzák, sőt népszerűsítik is.

Az alkalmazott viselkedéselemzés Magyarországon talán kevésbé ismert. Van másik példája?

HP: Sajnos számos áltudományos módszer létezik világszerte, így Magyarországon is. Ezek általában az autizmust akarják eltávolítani az emberből. Általában hatástalanok, máskor pedig egyenesen veszélyesek. Az autista emberek szervezetei hangosabban kritizálják ezeket a módszereket és „gyógymódokat”. Gondoljunk bele: ezek személyesen érintik az autistákat, ezért saját véleményünk van ezekről. A másik példa az autizmuskutatás kérdése. Az autisták jobban érdeklődnek olyan kutatási témák iránt, mint a társadalmi szemléletformálás vagy az autisták társa-

dalmi helyzetének kutatása. Milyen szolgáltatások és támogatások állnak rendelkezésre, és ezek hogyan javíthatják az autista emberek életminőségét?

Mit ért szolgáltatások alatt?

HP: Alapvetően kétféle szolgáltatás létezik. Az első: azok a szolgáltatások, amelyek egy adott országban a fogyatékkal élő embereket célozzák – ezek fontosak azoknak az autistáknak, akiknek támogatásra van szükségük az életvitelhez. Ez lehet otthoni segítségnyújtás, amikor egy segítő személy jön, hogy valamiben segítsen. Sok embernek nincs ilyenje, pedig szüksége van rá. Ide tartozik a lakhatás is, például a támogatott lakhatás, amelyet fogyatékkal élő emberek vehetnek igénybe. A másik, ilyen igényt kielégítő szolgáltatás a személyi asszisztencia, amelyet sok országban használnak a fogyatékkal élő emberek. És sok más szolgáltatás lehet az értelmi fogyatékkal élő autista emberek számára is. Ez az első típus. A második típus a mindenki számára elérhető közszolgáltatások, például egészségügy, a pszichológiai vagy pszichiátriai szolgáltatások. Az autisták körében ugyanis sok a mentális egészségügyi probléma. A pszichológiai támogatást nyújtó terapeuták általában nem rendelkeznek elegendő ismerettel az autizmusról, ezt ők maguk is elmondják. De van még egy sor más szolgáltatás is, amit mindenki ismer: a rendőrség vagy az igazságszolgáltatás, ahol szintén nem ismerik az autizmust. Vagy az oktatás és a foglalkoztatás. És ahol nem értik az autisták szükségleteit, ott nem is tudnak érdemben reagálni a szükségleteinkre, például észszerű alkalmazkodással. Hiteles tudásra és tanulásra van szükség.

Újabb mérföldkő: megérkezett az autista Barbie, aki nagyon is szerethető

Tele volt a hírrel a média az év elején, hogy autista Barbie babát dobott a piacra a Mattel. A gigacég kommunikációja szerint a cél az, hogy még több gyermek „magára ismerjen Barbie-ban”, valamint hogy minden gyermeket ösztönözzön: olyan babákkal játsszon, amelyek a körülöttünk lévő világ sokféleségét tükrözik. A babát az Autistic Self Advocacy Network (ASAN), autistákat képviselő amerikai nonprofit szervezet közreműködésével készítették, hogy minél autentikusabb legyen. Az Esőember megkérdezte dr. Szuromi Bálint pszichiátert, aki készséggel megosztotta a gondolatait.

Tény, hogy villámgyorsan megismerték az autista Barbie babát, amely megindított egyfajta szakmai és társadalmi beszédet az autizmus reprezentációjának lehetőségeiről és korlátairól. „Bár a kezdeményezés első pillantásra akár felszínes médiatémának is tűnhet, azonban a gyártó közleményeinek és a termék részletes leírásának tanulmányozása alapján egy átgondolt, hosszabb távú koncepció részeként értelmezhető” – fogalmazott dr. Szuromi Bálint PhD, pszichiáter, pszichoterapeuta, a Pánoráma Poliklinika neurodevelopmentális csoportjának szakmai vezetője.

Az autista Barbie baba nem előzmények nélküli, hiszen a cég az elmúlt években több olyan Barbie-figurát is bemutatott, amelyek krónikus betegségeket vagy fogyatékoságokat jelenítenek meg, így például cukorbeteg, mozgássérült és Down-szindrómás babákat is vásárolhattak a kis- és nagylányok. A kerekesszékes Barbie értelemszerűen székben ül, a Down-szindrómás baba arcán felfedezhetők a szindróma karakterisztikus jegyei, a diabétesszel élő Barbie-nak pedig glükózszenzor van a karjába építve.

„Ezeknél a babáknál jellemzően jól azonosítható külső jegyekkel történt az adott egészségi állapot bemutatása. Az autizmus esetében azonban alapvető különbség, hogy ránézésre senki sem azonosítható autistaként, ezért szokták az autizmust rejtett fogyatékoságnak is mondani. Ennek megfelelően a tervezők nem látványos külső vonásokkal, hanem finom, a belső világra utaló funkcionális és viselkedési jellegzetességekkel dolgoztak” – ismertette dr. Szuromi Bálint.

A baba megalkotásában tapasztalati szakértők is részt vettek. „A Barbie-n megfigyelhető egyik ilyen jellegzetesség a tekintet iránya: a szemek nem közvetlenül előre, hanem kissé oldalra vagy lefelé néznek. Ez reflektál arra a klinikai tapasztalatra, miszerint az autizmus spektrumán sok érintett számára a közvetlen szemkontaktus fokozott szorongást okoz” – mondta a pszichiáter, aki elmondta továbbá, hogy baba csuklóízülete mozgatható, hogy így tegyék lehetővé a kezek lazább, repetitív mozgását. „Ezek az úgynevezett motoros manírok lehetnek önstimuláló mozdulatok vagy az érzékszervi

ingerek feldolgozásának szabályozásában és a feszültség csökkentésében játszanak szerepet.” Továbbá egy pörgetyűt, úgynevezett fidget spinnert is tart a kezében a Barbie, ez a kellék is használható önnyugtatóra vagy a mozgáskészlet levezetésére, különösen azoknál, akiknél az autizmus hiperaktivitással társul.

Dr. Szuromi Bálint arra is rámutatott, hogy a baba öltöze is tudatos tervezés eredménye. „Bő szabású, laza szövésű ruházatot visel. Az autista személyek jelentős részénél szenzoros érzékenység áll fenn, amely miatt a szoros, vagy durva textúrájú ruhák kifejezetten kellemetlen élményt okozhatnak. Megfigyelhető még az is, hogy eltérő cipőt adtak a babára. A magas, egyenes talpú cipő az egyensúlytartási nehézségekhez kapcsolódik, amelyek az autizmus idegrendszeri fejlődési sajátosságaihoz társulhatnak.”

Más különleges kiegészítőket is kapott ez a baba, amely mindenképp kedves jelenség benyomását kelti.

Folytatás a 19. oldalon

Tények és tévhitek az autizmussal kapcsolatban

A legfrissebb adatok szerint Magyarországon a népesség közel 1-2%-a él autizmussal¹, bár sokan nem kapnak hivatalos diagnózist. A diagnosztizált esetek száma nő: a KSH adatai szerint tíz év alatt háromszorosára emelkedett² a közoktatásban regisztrált autista gyerekek száma. Ez nem feltétlenül több autista gyerek születését, hanem a diagnosztika fejlődését jelenti. Ezért fontos, hogy az autizmusról szóló közbeszéd ne sztereotípiákon, hanem a valóság sokszínűségén alapuljon. Az alábbiakban néhány gyakori tévhitet és azok ténszerű hátterét vizsgáljuk meg.

1. tévhit

Oltások és autizmus

Sokan aggódnak, hogy az oltások autizmust okoznak, leggyakrabban az MMR oltáshoz kötve a tünetek megjelenését. A tévhit Andrew Wakefield angol orvos 1998-as, mindössze 12 gyerek részvételével készült, később visszavont tanulmányából ered, amiben azt állította, hogy az MMR-oltás bélgyulladást okozhat, ami aztán autizmust idéz elő.

Azóta számos nagyszabású kutatás cáfolak ezt a tévhitet³. Egy dán vizsgálat 657 ezer gyermek adatait elemezve sem talált kapcsolatot az oltások és az autizmus között⁴. A korábban vitatott higanytartalmú tartósítószer sem bizonyult kockázati tényezőnek, és ezeket már ki is vonták az oltásokból⁵.

A tévhit sajnos mégis tovább él, oltásellenességet szít, ami járványokhoz vezethet.

2. tévhit

Az autista emberek nem képesek empátiára

Ez az egyik legkárosabb tévhit. Az autista emberek empátiája nagyon változatos: sokan mélyen együttérznek, csak ennek megélése és kifejezése térhet el a megszokottól. Az empátia két fő része a kognitív (a másik nézőpontjának megértése) és az affektív (a másik érzelmeinek átélése). Autizmusban a helyzetek értelmezése, a társas jelzések olvasása nehezebb, miközben az együttérzés akár kifejezetten erős is lehet.

Autista és nem autista emberek között gyakran kölcsönös kommunikációs félreértések alakulnak ki. Ezt nevezi a szakirodalom a kettős empátia problémájának⁶: nem empátiahiányról, hanem eltérő idegrendszeri működésű emberek kommunikációs különbségeiről van szó.

3. tévhit

Az autista emberek nem néznek a szemünkbe

Sokan a szemkontaktus hiányát az autizmus „kötelező” jelének tartják, sőt, ha a gyerek néha a szemünkbe néz, akkor „biztosan nem autista”. Valójában sok autista ember képes szemkontaktust tartani, de ez helyzettől függően megterhelő lehet.

A szemkontaktus a neurotipikus kommunikáció egyik fontos eleme, de nem mindenki számára jelenti ugyanazt. Autista emberek gyakran más csatornákon kapcsolódnak: a hangra, a szavak tartalmára vagy a közös tevékenységre figyelnek. A kevesebb szemkontaktus nem a figyelem hiányát jelzi, hanem idegrendszeri különbséget.

4. tévhit

Ha elhagyjuk a tejfehérjét, az autista gyerek beszélni fog/elmúlnak a viselkedésproblémák

A bél-agy tengelyről szóló kutatások miatt sok szó esik étrendi beavatkozásokról. Egyes autista gyerekeknél valóban előfordulhat ételintolerancia vagy emésztési prob-

1 <https://nnk.gov.hu/attachments/article/2445/Kubiszyn%20Anna%202.pdf>

2 https://eduline.hu/kozoktatasi/20240328_autistak-autizmus-vilagnapja-KSH-autizmus-spektrum-zavar

3 <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/14754936/>

4 <https://www.acpjournals.org/doi/10.7326/M18-2101>

5 <https://egeszsegvonal.gov.hu/?view=article&cid=2576:a-vakcinak-higany-tartalmaznak&catid=381>

6 <https://www.autism.org.uk/advice-and-guidance/professional-practice/double-empathy>

léma, ilyenkor a diéta javíthatja a közérzetet. Ez azonban nem az autizmus „gyógyítása”, hiszen az autizmus nem betegség.

Nem lehet felelősen azt ígérni, hogy egy étrend hatására egy nem beszélő autista beszélni kezd, vagy a viselkedési nehézségek megszűnnek⁷. A cél a testi jólét támogatása és az életminőség javítása, szakember bevonásával akkor, ha igazoltan ételintolerancia áll fenn. (Gondoljunk a súlyosan szelektív evő gyerekekre, akikről még több táplálékforrást vonnánk el!)

Az utóbbi években felmerült a székletmikrobiom-átültetés is, de jelenleg nincs megbízható bizonyíték arra, hogy ez az eljárás hatékonyan javítaná az autizmus alapvető jellemzőit. Kockázatai miatt nem tekinthető ajánlott módszernek.

5. tévhit

Minden autista ember különleges képességekkel él, kiemelkedően okos, „kis Rainman”

Az autizmus egy spektrum, vagyis az érintettek képességei és nehézségei nagyon különbözőek. Lehetnek kiemelkedő képességek, de ez nem általános, és nem ellensúlyozza automatikusan a mindennapi kihívásokat.

Ez a tévhit sok családra tesz terhet. A gyerek értéke nem a rendkívüli teljesítményben rejlik, hanem abban, aki ő maga. A támogatás célja nem a „különlegesség kidomborítása”, hanem a biztonságos fejlődés.

7 https://www.efiportal.hu/wp-content/uploads/2023/03/Meleg-S%C3%A1ndor_Autizmus.-%C3%89trendek-%C3%A9s-alternat%C3%ADv-gy%C3%B3gy%C3%A1szati-m%C3%B3dszerek.-T%C3%A9nyek-%C3%A9s-dilemm%C3%A1k..pdf

8 <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/28545751/>

6. tévhit

Az autizmus fiúbetegség, a lányoknál ritka

Sokáig úgy tartották, hogy az autizmus főként a fiúkat érinti, 4:1 arányt emlegetve. Ma már tudjuk, hogy a lányoknál gyakran másképp jelennek meg az autizmus jellemzői, ezért könnyebben rejtve maradnak. Többen közülük tudatosan vagy ösztönösen „maszkolnak”: utánozzák a társas viselkedést, alkalmazkodnak az elvárásokhoz, így nehezebb felismerni őket.

A kutatások szerint a valós nemi arány közelebb lehet a 3:1-hez⁸, és sok lány csak később, akár serdülőkorban kap diagnózist. Az utóbbi években tapasztalható diagnosztikai növekedés részben annak is köszönhető, hogy a szakemberek egyre jobban felismerik az autizmus lányokra jellemző megjelenési formáit.

Az autizmusról alkotott képünket nagyban befolyásolja, milyen magyarázatokat hallunk róla. Ha a sztereotípiák helyett az egyéni szükségletekre figyelünk, realisabb és emberségesebb támogatást tudunk adni. A lényeg nem az, hogy „megjavítsuk” az autista embereket, hanem az, hogy a saját működésükhöz illeszkedő környezetben élhessenek és fejlődhessenek. Az autizmus nem hiba, amit javítani kell, hanem egy másféle működésmód, amit meg kell érteni és támogatni.

Mayer Dea

Igazgató, Mosoly Fejlesztőház,
autizmus és ADHD szülőkonzultáns

Folytatás a 17. oldalról

„A kiegészítők között megjelenő fejhallgató a hanginger-túlterhelés csökkentését szolgálhatja, akár zajszűrés, akár zenehallgatás formájában. A tablet pedig az alternatív kommunikáció eszközeként értelmezhető: szimbólumok, képek és előre rögzített mondatok segítségével támogatja azokat, akik számára a verbális kommunikáció nehézséget jelent” – ismertette a pszichiáter.

Dr. Szuromi Bálint PhD újságírói kérdésre elmondta, elterjedt, azonban téves elképzelés, hogy minden autista ember arckifejezése szegényes vagy hiányzik. „Az érzelmkifejezés módja rendkívül heterogén: egyeseknél visszafogott, másoknál pedig a szociális helyzethez képest atipikus, szokatlan, ami nem érzelmi hiányra, hanem eltérő idegrendszeri feldolgozásra utal. Teljesen helyénvaló tehát, hogy kedves és érzelmdús arca van az autista Barbie babának.”

A szakember utánajárt, és úgy látja, szakmailag megalapozott volt a baba megtervezése, azonban a hatása egyelőre nem ismert. „A kezdeményezés egyik legnagyobb hozadéka az lehet, hogy az autista gyermekek számára lehetőséget teremtsen az azonosulásra, hiszen az autista gyerekeknek sokszor kifejezetten nagy szenvedést okoz az, hogy eltérnek a tipikus fejlődésű gyerekektől, és képtelenek azonosulni velük. Ez a baba tehát annak fényében lehet szerintem hasznos, hogy az autizmus gyakran társul a különbözőség megéléséből fakadó depresszív élményekkel.” Az autista Barbie nem kizárólag az érintettek számára lehet jelentős, hanem az úgynevezett többségi társadalom is befogadóbbá válhat, hiszen ez a kezdeményezés azzal az üzenettel is bír, hogy a neurodiverzitás nem kivétel, hanem az emberi sokféleség része. Ráadásul ez a Barbie baba kifejezetten hozzáférhető áron kapható, amely ugyancsak esélyt ad arra, hogy valóban eljusson a gyerekek világába.

GOND SÓRA

Regisztráljon, és érezze magát biztonságban!

Készült Magyarország Kormánya megbízásából.

gondosora.hu